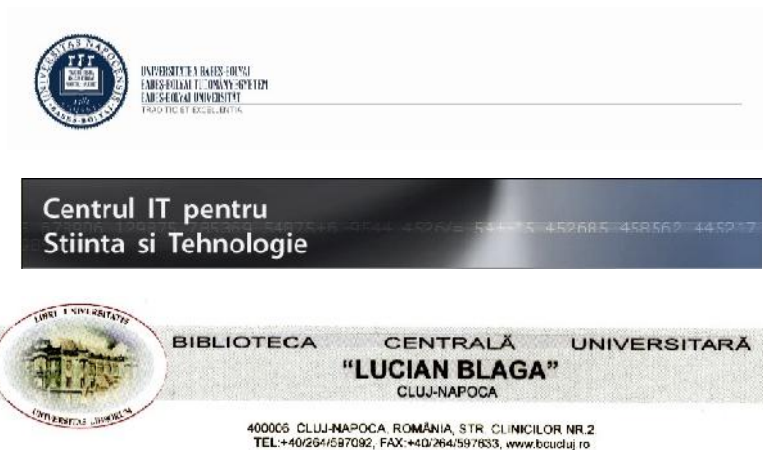

Parteneri:

Raport științific și tehnic sintez

Proiect PN-II-PT-PCCA-2013-4-2062

Identificarea și corelarea conceptelor din manuscrise și cărți vechi românești,
cu ajutorul unei aplicații informatice,
în vederea dinamizării sociale prin valorificarea producției culturale

MCVRO

Etapa 2 (ianuarie – decembrie 2015)

Definirea specificațiilor B și rafinarea specificațiilor și realizarea versiunii 1 a aplicației A

Decembrie 2015

Identificarea și corelarea conceptelor din manuscrise și cărți vechi românești, cu ajutorul unei aplicații informatice,
în vederea dinamizării sociale prin valorificarea producției culturale
(MCVRO)

Sinteză Raport științific și tehnic

Proiect PN-II-PT-PCCA-2013-4-2062

Identificarea și corelarea conceptelor din manuscrise și cărți vechi românești,
cu ajutorul unei aplicații informatice,
în vederea dinamizării sociale prin valorificarea producției culturale
MCVRO

Etapa 2 (ianuarie – decembrie 2015)

Definirea specificațiilor aplicației B și rafinarea specificațiilor și realizarea versiunii 1 a aplicației A

Scopul proiectului

Proiectul își propune să valorifice patrimoniul cultural al MCVRO prin crearea unui instrument informatic care va permite atât extragerea, cât și prelucrarea conceptelor regăsite în resursele digitizate în prealabil. Acest deziderat implică un triplu scop: • crearea unei biblioteci virtuale de manuscrise și cărți vechi românești (MCVRO) la BCU • crearea instrumentelor de extragere și de prelucrare a conținutului MCVRO în vederea valorificării lor în demersul de cercetare al specialiștilor din mai multe domenii: teologie, economie, filologie, istorie, etică /filosofie, medicină etc. • crearea, pe baza MCVRO scanate, a unui sistem de identificare a conceptelor și a corelațiilor dintre acestea, cu relevanță interdisciplinară. Aceste trei elemente converg în valorificarea resurselor MCVRO ca element de dinamizare socială.

Obiectivele generale:

- digitizarea MCVRO, ca formă de conservare și ca formă de deschidere a accesului la conținutul acestora;
- extragerea și prelucrarea conținutului acestor resurse prin intermediul unui prototip de aplicație informatică în care să se utilizeze sisteme de management al documentelor bazat pe gestiunea textelor și a hypertextelor;
- fixarea conceptelor-cheie și realizarea rețelei de corelații interconceptuale;
- valorificarea maximală a conținutului acestei categorii de texte pentru a veni în întâmpinarea nevoilor societății contemporane.

Identificarea și corelarea conceptelor din manuscrise și cărți vechi românești, cu ajutorul unei aplicații informatice,
în vederea dinamizării sociale prin valorificarea producției culturale
(MCVRO)

PARTNERSHIPS Program PCCA 2013 Call

Expertise domain: 9. Socio-economic and humanistic systems
- 9.5. Material/non-material patrimony, cultural tourism;
creative industries

Project Registration Code: PN-II-PT-PCCA-2013-4-2062

Contract no. 311/2014

Program PARTENERIATE – PCCA – Competiția 2013

Domeniu de expertiză : 9. Cercetare socio-economică și umanistă - 9.5. Patrimoniul material/nonmaterial, turismul cultural; industriile creative

Cod depunere proiect: PN-II-PT-PCCA-2013-4-2062

Contract nr. 311/2014

Obiectivele etapei 2 de implementare (ianuarie-decembrie 2015):

- ✓ **Activitatea 2.1 - Stabilirea criteriilor de selecție a resurselor MCVRO** – echipa CO-UBB și P2-BCU colaborează pentru dezvoltarea grilei de criterii pe baza căreia vor fi selectate resursele care să fie integrate în corpul MCVRO.
 - **Responsabili:** CO-UBB, P2-BCU
- ✓ **Activitatea 2.2 - Selecția resurselor** – Activitatea se realizează prin aplicarea grilei de selecție concepute în Activitatea 2.1 la fondul documentar de patrimoniu cultural al BCU din care fac parte 782 de volume din Bibliografia românească veche, acordându-se prioritate celor 261 de volume în limba română.
 - **Responsabili:** CO-UBB, P2-BCU
- ✓ **Activitatea 2.3 - Scanarea MCVRO** – Se realizează pe baza unei metodologii special constituite pentru proiectul MCVRO, metodologie în concordanță cu practicile bibliotecilor la nivel național și internațional în care se desfășoară proiecte de digitizare de carte veche/manuscris.
 - **Responsabili:** P2-BCU
- ✓ **Activitatea 2.4 Identificarea și selectarea conceptelor pentru realizarea setului 1 de testare** – prin parcurgerea unui prim set de resurse MCVRO, se selectează acele concepte care, fie prin parcursul lor istoric inedit, fie prin valența lor interdisciplinară, sunt de interes pentru obiectivele proiectului.
 - **Responsabili:** CO-UBB
- ✓ **Activitatea 2.5 Realizarea primei versiuni (V) a specificațiilor** – s-a continuat procesul de realizare a primei versiuni a specificațiilor, în ce privește structurarea meniului, definirea instrumentelor de lucru, identificarea resurselor disponibile, suportul tehnic, fixarea modalității de valorificare a resurselor digitizate etc.
 - **Responsabili:** CO-UBB, P1-CITST, P2-BCU
- ✓ **Activitatea 2.6 Analiza specificațiilor V1** – au fost identificate, pe baza primei versiuni de specificații, principalele caracteristici ale soluțiilor posibile.
 - **Responsabili:** P1-CITST
- ✓ **Activitatea 2.7 Proiectarea V1** – au fost proiectate structurile și responsabilitățile sistemului informatic.
 - **Responsabili:** P1-CITST
- ✓ **Activitatea 2.8 Extinderea corpului MCVRO inclus în proiect** – la resursele existente din etapa 1 au fost adăugate noi lucrări care corespund criteriilor de selecție fixate în cadrul proiectului.
 - **Responsabili:** CO-UBB, P2-BCU

Identificarea și corelarea conceptelor din manuscrise și cărți vechi românești, cu ajutorul unei aplicații informatice, în vederea dinamizării sociale prin valorificarea producției culturale (MCVRO)

- ✓ **Activitatea 2.9 Extinderea listei de concepte** – la conceptele selectate în etapa 1 au fost adăugate noi concepte în conformitate cu procedura de selecție fixată în etapa 1.
 - **Responsabili:** CO-UBB, P2-BCU
- ✓ **Activitatea 2.10 Scanarea MCVRO** – se continuă procesul de scanare a resurselor MCVRO, pe baza unei metodologii special constituite pentru proiectul MCVRO, metodologie în concordanță cu practicile bibliotecilor la nivel național și internațional în care se desfășoară proiecte de digitizare de carte veche/manuscris.
 - **Responsabili:** P2-BCU
- ✓ **Activitatea 2.11 OCR – OCR** – s-a inițiat prelucrarea OCR a resurselor MCVRO scanate.
 - **Responsabili:** P2-BCU
- ✓ **Activitatea 2.12 Publicare de articole** - membrii echipei au diseminat rezultatele obținute în cadrul unor articole publicate/acceptate spre publicare.
 - **Responsabili:** CO-UBB, P1-CITST, P2-BCU
- ✓ **Activitatea 2.13 Participare la conferințe** - membrii echipei au diseminat rezultatele obținute prin participarea la conferințe de specialitate.
 - **Responsabili:** CO-UBB, P1-CITST, P2-BCU

Rezumatul etapei 2 de implementare

Proiectul a fost lansat în august 2014 și este un proiect desfășurat în cadrul programului PARTENERIATE – PCCA – Competiția 2013.

Participanții la grant sunt: Universitatea Babeș-Bolyai, în calitate de coordonator (CO) și partenerii: Centrul IT pentru Știință și Tehnologie S.R.L. (CITST), în calitate de partener 1 (P1), și Biblioteca Centrală Universitară Lucian Blaga Cluj-Napoca, în calitate de partener 2 (P2).

În această a doua etapă de implementare a proiectului, desfășurat în perioada ianuarie – decembrie 2015, activitățile s-au desfășurat conform Planului de realizare a proiectului, descrise în secțiunea anterioară.

Descrierea științifică și tehnică, cu punerea în evidență a rezultatelor etapei și a gradului de realizare a obiectivelor

Identificarea și corelarea conceptelor din manuscrise și cărți vechi românești, cu ajutorul unei aplicații informatice, în vederea dinamizării sociale prin valorificarea producției culturale (MCVRO)

Conform planului de realizare al proiectului, pentru a doua etapă de implementare au fost programate 13 activități. Acestea au fost realizate după cum urmează:

I. Fixarea corpusului inițial MCVRO

Activitatea 2.1 - Stabilirea criteriilor de selecție a resurselor MCVRO – s-a realizat dezvoltarea grilei de criterii utilizate în selecția resurselor MCVRO, în colaborare, de către echipa CO-UBB și P2-BCU. În cadrul acestei activități s-au urmărit și realizat următoarele obiective:

- identificarea priorităților în integrarea de carte veche românească în proiectul MCVRO din perspectivă biblioteconomică (P2-BCU): raritate, conservare, integritate a exemplarelor aflate în patrimoniul BCU;
- identificarea priorităților în integrarea de carte veche românească în proiectul MCVRO din perspectiva conținutului (CO-UBB): relevanța unei lucrări pentru domeniul cărui îi aparține, impactul în domeniu, caracterul interdisciplinar, apartenența la diferite perioade de timp, accesibilitatea, dispunerea geografică, apartenența confesională;
- identificarea priorităților în integrarea de carte veche românească în proiectul MCVRO din perspectiva interesului pe care îl reprezintă, prin conținutul său, o anumită resursă pentru preocupările actuale în cercetarea universitară avansată (CO-UBB)
- criteriile de selecție au fost dezvoltate astfel încât să permită selectarea optimă, în raport cu obiectivele asumate în cadrul proiectului, a resurselor MCVRO din fondul de patrimoniu al BCU.

Rezultatul preconizat în Planul de realizare a proiectului a fost obținut: Grila de selecție a MCVRO – B.

Activitatea 2.2 - Selecția resurselor – s-a realizat în colaborare de către echipa CO-UBB și P2-BCU. În cadrul acestei activități s-au urmărit și realizat următoarele obiective:

- s-a aplicat grila de selecție dezvoltată în cadrul activității 2.1 la fondul documentar de patrimoniu cultural al BCU din care fac parte 782 volume din Bibliografia românească veche;
- s-au identificat, astfel, cele 261 volume de carte veche în limba română disponibile în fondul BCU, din cuprinsul cărora au fost alese următoarele 46 resurse care vor intra în activitatea 2.3 de scanare.

Rezultatul preconizat în Planul de realizare a proiectului a fost obținut: Listă 1B MCVRO

Activitatea 2.3 Scanarea MCVRO – s-a realizat, ca și în prima etapă a proiectului, în cadrul activității 1.3 (a se vedea *Raport științific și tehnic sinteză - etapa 1*, pagina 6) exclusiv de către echipa P2-BCU. În cadrul acestei activități, pe baza metodologiei de scanare elaborate în cadrul etapei 1, s-a realizat scanarea celor 46 resurse MCVRO alese pentru etapa 2.

Identificarea și corelarea conceptelor din manuscrise și cărți vechi românești, cu ajutorul unei aplicații informatice, în vederea dinamizării sociale prin valorificarea producției culturale (MCVRO)

Rezultatul preconizat în Planul de realizare a proiectului a fost obținut: Primul set de resurse scanate – B

Activitatea 2.4 - Identificarea și selectarea conceptelor pentru realizarea setului 1 de testare – s-a realizat exclusiv de către echipa CO-UBB, în continuarea activității corespondente realizate în cadrul etapei 1 (a se vedea *Raport științific și tehnic sinteză - etapa 1*, pagina 6). În cadrul acestei activități s-au urmărit și s-au realizat următoarele obiective:

- s-a parcurs un nou set de resurse MCVRO din cuprinsul cărora s-au extras cu prioritate acele concepte care, fie prin parcursul lor istoric inedit, fie prin valența lor interdisciplinară, sunt de interes pentru obiectivele proiectului;
- strategia de identificare a conceptelor din setul 1 de testare a fost aceea de a extrage toate cuvintele care reflectă atmosfera unei epoci, nivelul de dezvoltare a limbii române la momentul respectiv, faza de dezvoltare a unui anumit domeniu etc.; în acest mod s-a realizat o listă terminologică suplimentară, față de lista inițială de aproximativ 1300 cuvinte, fiecare dintre acestea fiind însoțit de un scurt pasaj în care apare pentru a se putea contextualiza ușor;
- astfel, apreciem că rezultatul preconizat pentru această activitate a fost realizat.

Rezultatul preconizat în Planul de realizare a proiectului a fost obținut: Listă 1B concepte – listă suplimentară concepte

Activitatea 2.5 – Realizarea primei versiuni (V) a specificațiilor – această direcție de activitate a presupus realizarea primei versiuni (V) a specificațiilor aplicației informatice prevăzute în proiect, în continuarea activității corespondente din etapa 1. Activitatea s-a realizat, în colaborare, de către echipa CO-UBB, P1-CITST și P2-BCU. În cadrul acestei activități s-au urmărit și s-au realizat următoarele obiective:

- structurarea meniului, instrumente de lucru, resurse disponibile, suport tehnic etc.;
- realizarea primei versiuni de specificații;
- modalitatea de valorificare a resurselor digitizate (scanate și prelucrate OCR), modul de afișare, racordarea la practicile bibliotecilor la nivel internațional etc.

Rezultatul preconizat în Planul de realizare a proiectului a fost obținut: Specificații V1B

Activitatea 2.6 – Analiza specificațiilor V1 – această activitate a presupus identificarea, pe baza primei versiuni de specificații, a principalelor caracteristici ale soluțiilor posibile. Activitatea a fost realizată exclusiv de P1-CITST.

Rezultatul preconizat în Planul de realizare a proiectului a fost obținut: Raport analiză V1

Identificarea și corelarea conceptelor din manuscrise și cărți vechi românești, cu ajutorul unei aplicații informatice, în vederea dinamizării sociale prin valorificarea producției culturale (MCVRO)

Activitatea 2.7 – Proiectarea V1 – a inclus proiectarea structurii și responsabilităților sistemului informativ, comportamentul și interacțiunile care au loc între diverse entități în cadrul sistemului informativ, componentele executabile ale sistemului și locațiile fizice de execuție și nodurile de stocare a datelor, inclusiv diagrame de activități, cazuri de utilizare, clase, exploatare etc.. Această activitate a fost realizată exclusiv de P1-CITST.

Rezultatul preconizat în Planul de realizare a proiectului a fost obținut: Raport proiectare V1.

Activitatea 2.8 – Extinderea corpusului MCVRO inclus în proiect – s-a realizat prin selectarea unui nou set de lucrări care corespund criteriilor de selecție rafinate în cadrul activității 2.1. Activitatea s-a realizat, în colaborare, de către echipa CO-UBB și P2-BCU.

Rezultatul preconizat în Planul de realizare a proiectului a fost obținut: Listă 2 MCVRO.

Activitatea 2.9 – Extinderea listei de concepte – s-a extins pachetul de concepte din cadrul proiectului, în conformitate cu procedura utilizată încă din etapa 1 de implementare a proiectului. Activitatea s-a realizat, în colaborare, de către echipa CO-UBB și P2-BCU.

Rezultatul preconizat în Planul de realizare a proiectului a fost obținut: Listă 2 concepte.

Activitatea 2.10 Scanarea MCVRO – se continuă procesul de scanare a resurselor MCVRO, pe baza unei metodologii special constituite pentru proiectul MCVRO, metodologie în concordanță cu practicile bibliotecilor la nivel național și internațional în care se desfășoară proiecte de digitizare de carte veche/manuscris.

Rezultatul preconizat în Planul de realizare a proiectului a fost obținut: 46 lucrări MCVRO scanate.

Activitatea 2.11 – OCR – OCR – au fost identificate instrumentele de tip Optical character recognition (OCR) și Intelligent character recognition cele mai adecvate pentru specificul proiectului, care include procesarea resurselor cu caractere latine și chirilice. Echipa BCU a inițiat aplicarea instrumentelor OCR asupra resurselor MCVRO. S-a început prin aplicarea OCR pe texte cu caractere latine. De asemenea, s-a lucrat la adaptarea softurilor de recunoaștere a textului pentru caractere chirilice - s-a lucrat la includerea unei tastaturi virtuale cu caractere chirilice, și la posibilitatea de conversie a caracterelor chirilice în latine, fie prin prezentarea sinoptic (latin /chirilic) a acestui tip de resurse. Activitatea s-a realizat de către echipa P2-BCU.

Identificarea și corelarea conceptelor din manuscrise și cărți vechi românești, cu ajutorul unei aplicații informatice, în vederea dinamizării sociale prin valorificarea producției culturale (MCVRO)

Activitatea 2.12 – Publicare de articole – în urma activității desfășurate în etapa 2, membrii echipei au diseminat rezultatele obținute în cadrul unor articole publicate/acceptate spre publicare, astfel:

1. **CHIRCU, Adrian**, Din istoricul unui cuvânt, rom. fire, în Silvia Pitiriciu (coord.), Mioara Avram - in memoriam, Craiova, Editura Sitech, 2015, ISBN 978-606-11-5010-6 (editura B)
2. **CHIRCU, Adrian**, Din via a cuvintelor de odinioară, rom. trezvie, în Buletin Stiintific, fasc. Filologie, seria A, anul XXIV, 2015, Universitatea Tehnica din Cluj-Napoca, Centrul Universitar Baia Mare (BDI - CEEOL).
3. **CHIRCU, Adrian**, Un mot relativement nouveau en roumain, mais pourtant ancien: roum. corpus, în Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Philologia, LXI, nr. 4, 2015 (BDI - CEEOL etc.);
4. **CHIRCU, Adrian**, Vechi mrturii ale predrii limbii române ca limb strin : Joan Alexi, Grammatica dacoromana sive valachica (1826), în Elena Platon, Antonela Arie an (eds), Actele Conferinței aniversare 40 de ani de limba română ca limb strin la UBB. 1974-2014, organizat de c tre Departamentul de limb , cultur și civilizație românească i de Institutul limbii române ca limb european de la Facultatea de Litere, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, 3-4 octombrie 2014. Cluj-Napoca, Casa C rții de Știință, 2014, ISBN 978-606-17-0647-1 (editura B);
5. **CHIRIL , Ioan; BUD, Paula, COSMUȚA, Cosmin**, „The Laws of God and the civil laws: the codification of canons in the medieval period – Valachia and Transylvania – and their relevance for our society/times”, acceptat spre publicare în JSRI, www.jsri.ro.
6. **CURTA, Olimpia**, Lucia Hosu, Robert Bodnár, *Digitization between necessity and challenge*, The 6th International Conference on Information Science and Information Literacy, Conference Proceedings, University “Lucian Blaga”, Sibiu, 21-23 apr. 2015 (CD).
7. **CURTA, Olimpia**, *OCLC în România*, Biblioteca, vol. 26, nr. 4, Bucure ti, 2015, p. 117-120.
8. **FLOCA, Felix**, *Particularit i i provoc ri profesionale în proiectul de digitizare de patrimoniu ”MCVRO” (UBB Cluj – BCU Cluj)*, Biblioteca i Provoc rile Erei Digitale - Lucr rile celei de-a XXVI-a Conferin e Na ionale a Asociației Bibliotecarilor din România, Ia i, 9-11 sept. 2015 (CD).

Activitatea 2.13 – Participare la conferințe – în urma activității desfășurate în etapa 2, membrii echipei au diseminat rezultatele obținute în cadrul unor conferințe de specialitate, astfel:

1. **BODNAR, Robert**, European Tech Conference 2015, Paris, 12 feb. 2015.
2. **CHIRIL , Ioan** (CO-UBB), „Retorica discursului profetic vechitestamentar”, participare la Conferința Națională „Text și discurs religios”, ediția a VIII-a, 6-7 noiembrie 2015, Cluj-Napoca.
3. **CURTA, Olimpia**, OCLC EMEA Regional Council Meeting: *The Art of Invention* Floren a, 10-11 feb. 2015
4. **CURTA, Olimpia; BODNAR, Robert; HOSU, Lucia; FLOCA, Felix**, - *Digitization between necessity and challenge - Identification and Correlation of Concepts in old romanian*

Identificarea și corelarea conceptelor din manuscrise și cărți vechi românești, cu ajutorul unei aplicații informatice, în vederea dinamizării sociale prin valorificarea producției culturale (MCVRO)

books and manuscripts (prezentare), la The 6th International Conference on Information Science and Information Literacy, University "Lucian Blaga", Sibiu, 21-23 apr. 2015

5. **FLOCA, Felix F.** (P2-BCU), „Particularități și provocări profesionale în proiectul de digitizare de patrimoniu „MCVRO” (UBB Cluj – BCU Cluj), participare la Conferința ABR, Iași, 9 septembrie 2015, secțiunea Informatizare – Digitizare.
6. **FLOCA, Felix; SOPORAN, Mariana**, *Particularități și provocări profesionale în proiectul de digitizare de patrimoniu „MCVRO” (UBB Cluj – BCU Cluj)*, la A XXVI-a Conferința Națională ABR: Biblioteca și Provocările Erei Digitale, Iași, 9-11 sept. 2015

Managementul proiectului. Activitatea de management al proiectului durează pe tot parcursul proiectului, inclusiv în prima etapă. Activitățile realizate au fost:

- referitor la obiectivul „Elaborarea documentelor pentru raportare” a fost elaborat un raport de etapă depus în mapa proiectului și s-a pregătit raportarea de etapă către UEFISCDI;
- s-a depus atât raportarea financiară, sinteza, cât și documentul de avizare intern la UEFISCDI.

Analiza rezultatelor și diseminarea acestora

1. Analizarea modului de desfășurare a activităților în timpul etapei 2 de implementare, în cadrul unei ședințe între parteneri.
2. Realizarea raportului de cercetare pentru etapa 2.

Concluzii

Analiza modului de desfășurare a activităților prevăzute pentru etapa 2 de implementare, precum și rezultatele obținute ne determină să concluzionăm că această a doua etapă de implementare a proiectului s-a desfășurat și s-a finalizat cu succes, iar obiectivele propuse în Planul de realizare au fost atinse.

Modul în care s-au desfășurat activitățile din etapa 2 are ca efecte principale:

- crearea premiselor și materialelor necesare finalizării cu succes, în etapa a 3-a, a principalelor activități presupuse de implementarea proiectului;
- planificarea realistă a etapei 3 (ianuarie – decembrie 2016);
- crearea premiselor unor colaborări viitoare între parteneri.

În concluzie, putem spune că etapa a 2-a s-a finalizat cu succes și că sunt îndeplinite condițiile pentru asigurarea unui nivel similar de performanță în etapele următoare ale proiectului.

Cluj-Napoca,
3 decembrie 2015

Director proiect,
Pr. prof. univ. dr. Ioan Chiril

Identificarea și corelarea conceptelor din manuscrise și cărți vechi românești, cu ajutorul unei aplicații informatice, în vederea dinamizării sociale prin valorificarea producției culturale (MCVRO)